

การประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิกสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงาน บริหารธุรการคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

The Application of the Four Virtues with Infographic Media for Supporting Personnel for Administration of Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University

อรไพลิน ธนบดิธรรมจარი* เมธิณี วงศ์วานิช รัมภากากรณ์** และ พนิท เข้มทอง**

Onpailin Thanabodithammajree* Methinee Wongwanich Rumpagaporn** and Panit Khemtong**

* สาขาวิชาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* Business of Business and Computer Education, Vocational Education Department, Faculty of Education, Kasetsart University

** Division Education Department, Faculty of Education, Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานที่มีการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย บุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภทคือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ สื่ออินโฟกราฟิก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก โดยรวมในด้านคะแนนสูงสุด ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.48$) และน้อยสุดคือ ด้านวิมังสา ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.42$) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย พบว่า 1) องค์กรควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรมีใจจดจ่อขณะปฏิบัติงานอยู่ เช่น กิจกรรมฝึกสมาธิ เช่น การพับกระดาษ ศิลปะงานฝีมือ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานที่ดี 2) บุคลากรควรมีวิธีการบริหารงานของตนเองโดยนำงานที่ทำผิดพลาดมาเป็นบทเรียน คือ ควรหาวิธีการใหม่ที่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น เช่น การจัดทำคู่มือการทำงาน มีเนื้อหาและขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจนตามลำดับ ทั้งนี้อาจอยู่ในรูปของการบรรยาย ฟังการไหลกระบวนกร หรือตารางกระบวนกรตัดสินใจ เป็นต้น

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 งานบริหารธุรการสื่ออินโฟกราฟิก

Abstract

The purpose of this research was to 1) study the level of work performance with the Application of the Four Virtues with Infographic Media for Supporting Personnel for Administration of Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University, 2) To provide guidance on the Application of the Four Virtues with Infographic Media for supporting personnel for Administration of Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University. The research population were consisted of Administrative Officer, Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University totally 35 people. The collecting data instrument used in this research was questionnaire and an experimental instrument was infographic media. Statistics used to analyze data in research were Percentage, Mean, Standard Deviation. The research founding that an overall of the Application of the Four Virtues with Infographic Media was Passion at the highest level. ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.48$) and the least level of Investigation. ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.42$) The suggestion from the research results had been suggested that 1) the organization should organize activities to support personnel to be mindful doing working, such as meditation practice or paper folding, arts, and crafts, to achieve good working performance, and 2) Personnel should have a way to manage their own work by bringing mistakes in the work as a lesson, which should find new ways

to improve work efficiency, such as the preparation of work manuals, with clear content and workflow respectively. This may be in the form of lectures such as Process flow chart or table of decision-making processes and so on.

Keywords: The Application of the Four Virtues, Administration, Infographic Media

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายในมาตรา 6 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 8 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการ 3 ประการคือเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (Ministry of Education, 2009)

การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ การดำเนินงานขององค์กร และแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ บุคลากรจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ การดำเนินงานของสถานศึกษาและแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ กฎระเบียบที่มากจนเกินไปอาจก่อให้เกิดความตึงเครียดได้ จึงได้นำหลักอริยบท 4 นำมาประยุกต์กับการทำงานสามารถช่วยเสริมสร้างและเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกเพื่อช่วยอธิบายการประยุกต์ใช้อริยบท 4 กับการทำงานให้บุคลากรได้เข้าใจมากขึ้น เหตุที่ใช้สื่ออินโฟกราฟิกเพราะเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจและกำลังได้รับความนิยมในขณะนี้สามารถเข้าถึงทุกช่องทางเผยแพร่ได้ง่าย โดยอินโฟกราฟิกมาจากคำว่า Information + graphics หมายถึง การนำข้อมูลสาระความรู้ต่าง ๆ มาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของข้อมูล และกราฟิกซึ่งอาจเป็นลายเส้น สัญลักษณ์ กราฟ แผนภูมิ ไดอะแกรม แผนที่ ออกมาเป็นภาพนิ่งหรือ

ภาพเคลื่อนไหวหรือมัลติมีเดีย ซึ่งสามารถสื่อสารและถ่ายทอดสาระ ความรู้ ให้กับบุคลากรให้เข้าใจเนื้อหาข้อมูลทั้งหมดได้ง่าย รวดเร็ว ชัดเจนยังสามารถช่วยถ่ายทอดข้อมูลที่นำเสนอกลายเป็นสารสนเทศที่มีสีสันสนุกและน่าติดตามอีกด้วย (Tedsana, 2015) ซึ่งเป็นที่ง่ายต่อการจดจำ ด้วยภาพที่มีสีสันสดใส มีส่วนช่วยให้บุคลากรมีความสนใจและสามารถเข้าใจ รับทราบสาระจากสื่ออินโฟกราฟิกซึ่งเป็นตัวกลางที่สื่อสารให้กับบุคลากรเข้าใจหลักอริยบท 4 ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้

ทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในองค์กรของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสนับสนุนในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ควรนำหลักธรรมทางศาสนาโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกเป็นสื่อกลางในการนำธรรมะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยหลักธรรมที่กล่าวถึงคือ หลักอริยบท 4 ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ (Passion) วิริยะ (Diligence) จิตตะ (Mind) วิมังสา (Investigation) มีส่วนช่วยให้การทำงานบรรลุถึงเป้าหมาย ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคำสอนเรื่องหลักอริยบท 4 ผู้ปฏิบัติงานจะสามารถทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นเพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลสูงสุดและเกิดผลดีต่อหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับการปฏิบัติงานที่มีการประยุกต์อริยบท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์อริยบท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ค้นคว้าไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย บุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน 35 คน แบ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภายในจำนวน 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) หน่วยงานสารบรรณ จำนวน 6 คน 2) หน่วยงานประสานงานผู้บริหาร จำนวน 4 คน 3) หน่วยงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 6 คน 4) หน่วยงานการประชุม จำนวน 8 คน และ 5) หน่วยงานพาหนะ จำนวน 11 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการทำงาน หมายถึง การดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพโดยใช้ธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย หลักธรรม 4 ประการ (Opasri, 2014) คือ

1. **การทำงานโดยใช้ฉันทะ** หมายถึง ความพอใจ ความรัก ความชอบ ความสนใจในสิ่งที่ทำ

2. **การทำงานโดยใช้วิริยะ** หมายถึง ความขยันหมั่นเพียรที่พึงมีความมุ่งมั่นพยายามปฏิบัติด้วยความอุตสาหะอดทนและเต็มความสามารถเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

3. **การทำงานโดยใช้จิตตะ** หมายถึง ความเอาใจใส่ในสิ่งที่ทำหมั่นตรวจตราดูแลอยู่เสมอตั้งใจและจดจ่อกับสิ่งที่ตนทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. **การทำงานโดยใช้วิมังสา** หมายถึง การพิจารณาไตร่ตรองโดยใช้สติปัญญาใคร่ครวญว่าสิ่งไหนที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่สิ่งไหนทำแล้วไม่เกิดผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่และคิดหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น

งานบริหารธุรการ หมายถึง กลุ่มงานที่ทำหน้าที่บริการ และด้านอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยงานหลักๆ (Mahidol University, 2018) ดังนี้

1. **หน่วยงานสารบรรณ** หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับหนังสือแนบตั้งแต่คิดร่างเขียนแต่งพิมพ์จัดจำ ทำสำเนาจัดส่งบันทึกย่อเรื่องโต้ตอบจัดเก็บค้นหาทำลาย

2. **หน่วยงานประสานงานผู้บริหาร** หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน รวบรวมตรวจสอบ วิเคราะห์ และบริหารจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อในสำนักงานคณะบดี

3. **หน่วยงานประชาสัมพันธ์** หมายถึง งานเกี่ยวกับประกาศเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลขององค์กรทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร

4. **หน่วยงานการประชุม** หมายถึง งานเกี่ยวกับการประชุมจัดประชุมต่างๆ เตรียมการประชุมผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย จัดเตรียมเอกสาร ระเบียบวาระการประชุม หนังสือเชิญประชุม บันทึกผลและการจัดทำรายงานการประชุม

5. **หน่วยงานยานพาหนะ** หมายถึง งานเกี่ยวกับการบริการยานพาหนะ และพนักงานขับรถ พนักงานบริการประจำรถ ให้การสนับสนุนแก่คณะวิชา หน่วยงานและบุคลากรของมหาวิทยาลัยใช้งานราชการต่างๆ

สื่ออินโฟกราฟิก หมายถึง การสื่อสารด้วยภาพหรือกราฟิกที่บ่งชี้ถึงข้อมูล โดยมีข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว แสดงข้อมูลหรือความรู้ที่ผ่านการสรุปย่อแล้วเป็นแผนภาพในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและมีเหตุผล (Chaithanamasri & Chomngam, 2017)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบวิจัย (Jiranathammo, 2017) เพื่อนำมาจัดทำเครื่องมือวิจัย เรื่อง การประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิกสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท ดังนี้

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** คือ แบบสอบถาม เรื่อง การประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศอายุตำแหน่งระดับการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทในการทำงานสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลทั้ง 4 ด้านคือด้านฉันทะด้านวิริยะด้านจิตตะและด้านวิมังสาโดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องแสดงการปฏิบัติงานที่มีต่อการประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทโดยกำหนดระดับการปฏิบัติให้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Numerical Rating Scales) (Sinjara, 2012) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานบุคลากรที่ประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานบุคลากรที่ประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานบุคลากรที่ประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานบุคลากรที่ประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานบุคลากรที่ประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิกสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Question) แยกออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านฉันทะ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ และ 4) ด้านวิมังสา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการการทดลอง คืออินโฟกราฟิกเรื่องการทำงานสู่ความสำเร็จด้วยหลักอิทธิบาท 4 อินโฟกราฟิกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการทำงาน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยสื่ออินโฟกราฟิกแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านฉันทะ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ และ 4) ด้านวิมังสา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือวิจัยมี 2 ประเภท คือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เรื่องการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยสื่ออินโฟกราฟิก โดยกระบวนการพัฒนาแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. พัฒนาแบบสอบถามเรื่องการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิกสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล (Jiranathammo, 2017)

3. นำแบบสอบถามมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้องภาษาที่ใช้ใน

การเรียบเรียง และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาและคำดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) โดยหากได้ค่าระหว่าง 0.50 - 1.00 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ศึกษา (Khiewchan, 2009) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นด้วย ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน -1

โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม) 1) พันเอกพิเศษ ดร. วีรพล แพทย์ประสิทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาพุทธศาสนา ให้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.77 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.มนัสนันท์หัตถศักดิ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ให้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.74 และ 3) อาจารย์ภาณุพงศ์พนมวัน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการศึกษา พบว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.69 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ คือ 0.69 - 0.77 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่า แบบสอบถามนั้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ศึกษา

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เรื่องการประยุกต์อิทธิบาท 4 การประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยสื่ออินโฟกราฟิกของบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 35 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการการทดลอง คือ สื่ออินโฟกราฟิกเรื่องการทำงานสู่ความสำเร็จด้วยหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้สื่ออินโฟกราฟิก รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การสร้างสื่อการเรียนรู้สื่ออินโฟกราฟิกเรื่องการทำงานสู่ความสำเร็จด้วยหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรสายสนับสนุนของงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล โดยดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างอินโฟกราฟิกจากหนังสือเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างอินโฟกราฟิก เรื่องการทำงานสู่ความสำเร็จ ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรสายสนับสนุนของงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งเนื้อหาออก ดังนี้ 1) การทำงานโดยใช้ฉันทะ 2) การทำงานโดยใช้วิริยะ 3) การทำงานโดยใช้จิตตะ และ 4) การทำงานโดยใช้วิมังสา

3. นำสื่ออินโฟกราฟิกมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบด้านคุณภาพของสื่อในด้านเทคนิคและภาพประกอบ ด้านการออกแบบและด้านเนื้อหาโดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) โดยหากได้ค่าระหว่าง 0.50 -1.00 ขึ้นไป แสดงว่าสื่ออินโฟกราฟิกนั้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ศึกษา (Khiewchan, 2009) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นด้วย ให้คะแนน+1
ไม่แน่ใจ ให้คะแนน0
ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน-1

โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในการประเมินคุณภาพสื่ออินโฟกราฟิก ประกอบด้วย (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพล เผ่าสวัสดิ์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจสอบคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิกด้านเทคนิคและภาพประกอบ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 1.00 (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ตรวจสอบคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิกด้านการออกแบบค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 1.00 และ (3) พันเอกพิเศษศรีวิมล แพทย์ประสิทธิ์ ด้านพระพุทธศาสนา ตรวจสอบคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิกด้านเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 0.80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ทั้งฉบับ คือ 0.80 - 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่า แบบสอบถามนั้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ศึกษา

4. ผู้วิจัยนำสื่อการเรียนรู้ อินโฟกราฟิก เรื่อง การทำงานสู่ความสำเร็จด้วยหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรสายสนับสนุนของงานบริหารธุรการ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร จำนวน 35 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าต่างๆ ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้ค่าสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และเป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี และ 41 - 50 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 และน้อยที่สุดคือผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 และน้อยที่สุดคือตำแหน่งข้าราชการมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาตรีมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ส่วนใหญ่ทราบสาระสื่ออินโฟกราฟิกผ่านช่องทางแผ่นพับมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 85.57 และน้อยที่สุดทราบสาระสื่ออินโฟกราฟิกผ่านช่องทาง Line Group จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 (หมายเหตุ: สามารถเข้าถึงข้อมูลได้หลายช่องทาง)

1. ด้านฉันทะพบว่าบุคลากรปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือท่านปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและมุ่งหวังผลสำเร็จของงานมากกว่าสิ่งใดรองลงมาคือท่านเต็มใจปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะเหนือความสามารถและท่านรักสนุกและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่แม้งานจะมีปัญหา

2. ด้านวิริยะ พบว่า บุคลากรปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าระดับการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือท่านปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายโดยมุ่งมั่น มุ่งเท เพื่อให้งานสำเร็จ รองลงมาคือ ท่านมีมานะบากบั่นขยัน มุ่งเท ทั้งกายและใจ ต่อการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และท่านปฏิบัติงานแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคต่างๆ ไม่ท้อถอยหรือลดความพยายามถึงแม้จะใช้ระยะเวลายาวนาน

3. ด้านจิตตะ พบว่า บุคลากรปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ท่านมีความกระตือรือร้นปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเมื่อพบปัญหาที่พร้อมที่จะแก้ไขให้สำเร็จ รองลงมาคือ ท่านรอบคอบและจริงจังในขณะที่ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และท่านสนใจและรับผิดชอบงานอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถโดยไม่หวั่นต่ออุปสรรค

4. ด้านวิมัสสา พบว่า พบว่า บุคลากรปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ท่านตรวจสอบงานที่ท่านปฏิบัติอยู่เสมอรองลงมาท่านนำข้อดี ข้อด้อยจากการปฏิบัติงานครั้งก่อนมาปรับใช้ในงานครั้งต่อไปเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้น และรองลงมาคือ ท่านมีแผนการปฏิบัติงานหรือขั้นตอนล่วงหน้าเพื่อลดข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ

อภิปรายผล

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้วยการใช้อินโฟกราฟิก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในงานบริหารธุรการคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนโดยการประยุกต์อิทธิบาท 4 ด้วยการใช้อินโฟกราฟิก บุคลากรส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานด้วยความสนใจ (ด้านฉันทะ) โดยมุ่งหวังในผลสำเร็จ ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานจริงกับงานที่ปฏิบัติอยู่และเต็มใจในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน และเห็นความสำคัญของงานมีความมุ่งมั่นที่ปฏิบัติงานให้สำเร็จการกำหนดมีตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ชัดเจนตั้งใจในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานแล้วผู้ปฏิบัติงานก็จะปฏิบัติงานอย่างจริงจังมีความสุขและมีจิตอาสาที่จะบริการหรือช่วยเหลือพร้อมที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้มอบหมายได้สอดคล้องกับ Dhamma (2011); Maliwan (2008) และ Prongthuru (2010) ที่กล่าวว่าฉันทะ คือ ความมีใจรักใคร่สิ่งที่ทำและพอใจด้วยความรัก ในสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นด้วยความเต็มใจ ใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จอยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุ ส่วนด้านความเพียรในการทำงาน (ด้านวิริยะ) นั้นบุคลากรเกือบทุกคนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ต่อเนื่องยาวนานปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและอดทนและตั้งใจพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญมากขึ้น ได้สอดคล้องกับ Buntharik (2011); Witthawet & Phongphonwan (2013) ได้กล่าวว่า

วิริยะคือความพยายามความเพียรหรือความกล้าที่จะทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับการกระทำนั้นๆ โดยไม่มีคำว่าท้อแท้หรือเบื่อหน่ายด้านการเอาใจใส่ในการทำงาน (จิตตะ) นั้น บุคลากรจะใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานจิตใญ่แน่นอน มั่นคงต่องานและสนใจรับรู้และรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่ได้อสอดคล้องกับ Maliwan (2008) และ Prongthuru (2010) ได้กล่าวว่า จิตตะคือความเอาใจใส่ใฝ่รู้ในสิ่งนั้นไม่ว่าอะไรคือเมื่อทำอะไรด้วยความรู้จักไตร่ตรองทำด้วยปัญญารู้จักพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาสาเหตุด้วยความรอบคอบ

ด้านความไตร่ตรองในการทำงาน (ด้านวิมัสสา) นั้น บุคลากรจะหาข้อดีข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานและคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุและผล ได้สอดคล้องกับ Maliwan (2008) และ Prongthuru (2010) ได้กล่าวว่า หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อบกพร่องอันเกี่ยวเนื่องกับข้อบกพร่องของตนเป็นต้นในสิ่งที่ทำนั้นโดยรู้จักทดลองวางแผนวัดผลคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. องค์กรควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรมีใจจดจ่อขณะปฏิบัติงานอยู่ คือกิจกรรม ผูกสมาธิ เช่น การพับกระดาษ ศิลปะ งานฝีมือ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานที่ดี

2. บุคลากรควรมีวิธีการบริหารงานของตนเองโดยนำงานที่ทำผิดพลาดมาเป็นบทเรียนคือ ควรหาวิธีการใหม่ที่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น เช่น การจัดทำคู่มือการทำงาน มีเนื้อหาและขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจนตามลำดับ ทั้งนี้อาจอยู่ในรูปของการบรรยาย ผังการไหล กระบวนการ หรือตารางกระบวนการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 เป็นต้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในอนาคต

2. ควรมีการศึกษาแผนจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 หรือหลักธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

References

- Buntharik, C. (2011). *Buddhism*. Bangkok: OSP Printing House. [in Thai]
- Chaithanamasri, T. & Chomngam, P. (2017). *Content and forms of communication via info graphics. In order to create awareness and recognition on Facebook's fan page of Info graphic Thailand*. Master of Communication Thesis Strategic Communication Branch, Bangkok University. [in Thai]
- Dhamma, P. P. (2011). *Buddhist Studies Press No. 8*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing School. [in Thai]
- Jiranathammo, T. K. (2017). The application of the Four Virtues of personnel for the administration of the district administration of Wat Bot Phitsanulok Province. *Journal of the Mekong-Salween Civilization Study*, 8 (2), 109-130. [in Thai]
- Khiewchan, S. (2009). *Research Methodology*. Retrieved from [http://www.scribd.com/presentation/22781864/ Research Methodology-Research-Methodology](http://www.scribd.com/presentation/22781864/Research-Methodology-Research-Methodology). [in Thai]
- Mahidol University. (2018). *The self-assessment report according to the educational quality standard for excellence (EdPEX) Faculty of Tropical Medicine Mahidol University*. Bangkok: Mahidol University. [in Thai]
- Maliwan, P. (2008). *A study of Dharma and Divine Classes*. Bangkok: Department of Religious Affairs. [in Thai]
- Ministry of Education. (2009). *Proposal for Education Reform in the Second Decade (2009-2018)*. 65,000 copies. 2nd edition. Bangkok: Chili Sweet Graphic Co., Ltd. [in Thai]
- Opasri, N. (2014). *Administration in accordance with the Ithi baht 4 principles of the Huai Pea Nuea Subdistrict Administration Organization, NongBua District, NakhonSawan Province*. Mater Degree Thesis of Public Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [in Thai]
- Prongthuru, S. (2010). *Buddhist monks*. Bangkok: Department of textbooks. Academic Promotion Bureau Rajabhat Institute Thonburi. [in Thai]
- Sinjara, T. (2012). *Research and statistical analysis by SPSS and AMOS*. Bangkok: Business R & D Partnership. [in Thai]
- Tedsana, C. (2015). *Info graphics*. Retrieved from http://www.krujongrak.com/infographics/info_graphics_information.pdf. [in Thai]
- Witthawet, W. & Phongphonwan, S. (2013). *Textbook of Buddhism in Mathayom Suksa 5*. Bangkok: Alphabet Charoenthathat. [in Thai]